

Moje dobre navike - razvrstavamo otpad

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZAŠTITE
OKOLIŠA I ENERGETIKE

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I
ENERGETSKU UČINKOVITOST

Usvojimo dobre navike!

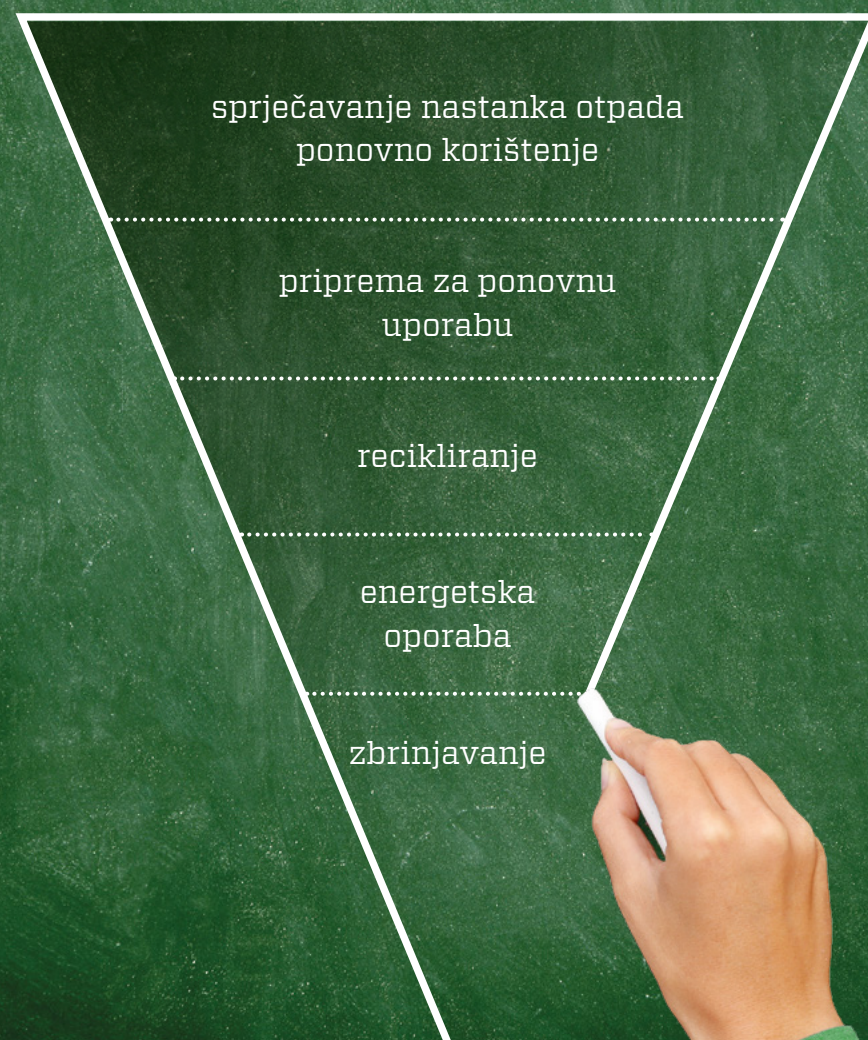
Smanjimo količinu otpada, ponovno upotrijebimo stvari kada je to moguće, reciklirajmo otpad koji nastane, jer na taj način čuvamo okoliš i štedimo energiju!

386 kg

prosjeck količine otpada
koju svaki građanin
proizvede u godinu dana

Red prvenstva gospodarenja otpadom

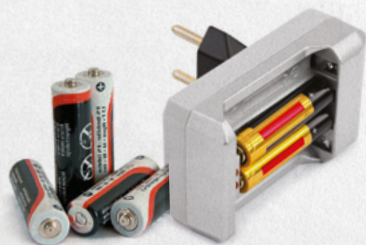
Spriječimo nastanak otpada

Kupujemo proizvode
u rinfuzi

Birajmo veće
pakiranje umjesto
nekoliko manjih

Koristimo punjive
baterije

Koristimo platnene
vrećice

Ponovno upotrijebimo predmete

Pronađite stvarima
novu namjenu

Popravimo što je
neispravno

Obnovimo stari
namještaj

Zabavimo se

Odvojimo otpad

Jeste li znali da se staklo može beskonačno reciklirati, da za **1 tonu** papira treba posjeći **24 stabla**, a da se od plastike mogu izrađivati odjevni predmeti, igračke, nova ambalaža?

U odnosu na običnu proizvodnju papira, recikliranje smanjuje zagađenje vode za **35 %** i zagađenje zraka za **74 %**. List papira moguće je reciklirati četiri do šest puta prije nego što se potpuno raspadne.

Recikliranjem stakla štedimo prirodne sirovine! Upotrebom tone starog stakla uštedjeli smo **700 kg** pijeska, **200 kg** kalcita i **200 kg** sode te čak **30 tona** nafte! **Staklo se može beskonačno reciklirati i ponovno koristiti!**

Recikliranjem plastike čuvamo i štitimo prirodne sirovine (naftu, zemni plin) koje se upotrebljavaju u njezinoj proizvodnji te tako pomažemo očuvanju okoliša.

Recikliranjem metala štedimo rudače kao vrijedne prirodne sirovine, a smanjuje se i količina otpada na odlagalištima te se tako čuva okoliš. Aluminij i čelik recikliranjem ne gube svoja karakteristična svojstva. Bez obzira na to koliko se puta recikliraju, ostaju jaki i izdržljivi.

Otpadna ambalaža u sustavu povratne naknade

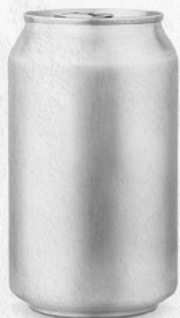
Znate li da za ambalažu od pića veću od **0,2 litre** (osim ambalaže za mlijeko i mliječne proizvode) možete dobiti **0,50 kn** povratne naknade? Takvu ambalažu predajte u svaku trgovinu koja prodaje pića i veća je od **200m²**.

plastična ambalaža za piće, osim ambalaže za mlijeko i mliječne proizvode

staklena ambalaža za piće

metalna ambalaža za piće - limenke

POVRATNA
NAKNADA
50 lp

Kompostirajmo

Za okoliš je kompostiranje najpovoljniji način postupanja s biootpadom

Čak **35 %** ukupnog kućnog otpada čini organski otpad

Biootpad je biološki razgradivi otpad iz vrtova i parkova te hrana i kuhinjski otpad iz kućanstava, restorana i slično

Kompost oplemenjuje svako tlo

obogatite tlo i prihrani biljke

preradite u kompost

Kompost kao dodatak tlu hrani biljke i pogoduje rastu biljaka, osigurava prozračnost tla, zadržava vodu te stvara uvjete za život organizama u tlu

Mikroorganizmi razgrađuju biološki lakorazgradive vrste otpada (biootpad) te ih već za nekoliko mjeseci pretvaraju u kvalitetan kompost

Komposter se može izraditi od drvenih letvica ili se može kupiti spremnik za kompostiranje namijenjen manjim količinama biootpada

Što je kompost?

Kompostiranje je proces biološke razgradnje organskog dijela otpada i događa se svugdje oko nas.

Kompost je produkt biološke razgradnje biootpada koji služi kao koristan dodatak tlu.

Što kompostirati?

Ostatke od voća i povrća, ljuske od jaja, listove salate, ljuske od krumpira, lišće, suho granje, uvelo cvijeće, otpalo voće, talog od kave, vrećice od čaja, piljevinu, koru drveta, slamu...

Što ne kompostirati?

Kuhane i tekuće ostatke hrane, ostatke mesa i ribe, pepeo, novinski papir i časopise u boji, ulje, mast, obojeno i lakirano drvo, mliječne proizvode, prerađevine...

Korak po korak do komposta

- ▶ Na dno kompostera potrebno je posložiti neusitnjene grančice zbog osiguravanja protočnosti zraka, a potom lišće, sijeno i drvenasti usitnjeni materijal poput piljevine;
- ▶ Prekriti tankim slojem zemlje ili komposta;
- ▶ Na to stavljati kuhinjski otpad za kompostiranje i povremeno ga promiješati;
- ▶ Kompostnu hrpu potrebno je zaštititi od sunca, vjetra i kiše poklopcem ili drugim pokrovom.

Koliko do prvoga komposta?

- ▶ Procesi u kompostu traju od 6 do 12 mjeseci. Tako dobivenim kompostom možemo obogatiti tlo u vrtu, voćnjaku, vinogradu, travnjacima ili cvijeće u cvjetnim posudama.

Kako kompostirati?

Kompostirati je moguće u vlastitom vrtu, zajednički (npr. u naselju) ili u velikom kompostištu, u koje se odlaže odvojeno prikupljeni biootpad.

1. Drveni komposter

2. Žičani komposter

3. Kompostiranje na hrpi

4. Plastični komposter

Savjeti za dobar kompost

Za uspješno kompostiranje najvažnije je osigurati dovoljno različitog biootpada, stalnu i dostatnu vlažnost, dostatnu količinu zraka i odgovarajuću temperaturu.

- ▶ Sve sastojke potrebno je usitniti na dužinu do 5 cm kako bi se olakšao posao mikroorganizmima.
- ▶ Zeleni biljni materijal mora uvenuti prije stavljanja u kompost.
- ▶ Kompost ne smije biti premokar, pa se stoga povremeno trebaju dodavati suhi sastojci poput slame ili piljevine.
- ▶ Dno kompostera treba biti izravno na tlu, osim kućnih kompostera u kantama na kojima se naprave rupe.

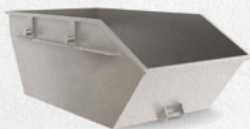
Glomazni otpad

- 1 Oštećeni predmeti mogu se pokušati obnoviti, popraviti, uljepšati i ponovno koristiti ili pokloniti onima kojima je to potrebno

- 2 Predajte ga u centre za ponovnu uporabu, gdje će ga preurediti i pripremiti za daljnje korištenje

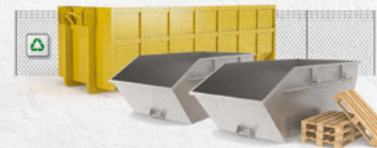
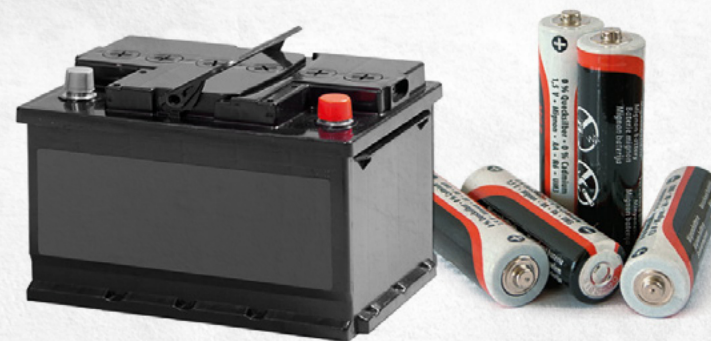

- 3 Besplatno ga odložite u posebne spremnike koje će osigurati vaše komunalno poduzeće

- 4 Odvoz se može naručiti prema unaprijed definiranim uvjetima

Baterije i akumulatori

- 1 Besplatno ih se može odložiti u reciklažno dvorište

- 2 Besplatno ih se može predati u trgovini koja prodaje baterije i akumulatore. Baterije se mogu odložiti i u spremnike koji se nalaze na mnogim frekventnim mjestima

- 3 Besplatno ih se može predati serviseru prilikom popravka uređaja koji sadrži prijenosnu bateriju ili akumulator

- 4 Besplatno ih se može predati sakupljaču koji ima ugovor s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (*popis sakupljača možete pronaći na www.fzoeu.hr*)

Otpadna vozila

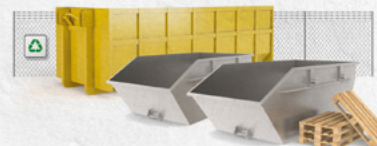

- 1 Otpadno vozilo predaje se ovlaštenom sakupljaču (popis sakupljača i upute kako predati vozilo pronađite na www.fzoeu.hr)

Pri preuzimanju vozila koje ima sve sastavne dijelove (obavezno karoseriju i motor) sakupljač isplaćuje naknadu od 1 kn po kilogramu vozila.

Otpadne gume

- 1 Besplatno ih se može odložiti u reciklažno dvorište

- 2 Besplatno ih se može predati vulkanizeru pri zamjeni guma

- 3 Besplatno ih se može predati ovlaštenom sakupljaču (popis možete pronaći na www.fzoeu.hr)

EE otpad

Što s električnim i elektroničkim uređajima koji vam više ne trebaju?

Pobrinimo se za svoje stare električne i elektroničke uređaje na jedan od četiri pravilna načina:

Prodavatelj EE opreme s maloprodajnom trgovinom koja ima više od **400 m²** prodajne površine obvezna je informirati građane o preuzimanju EE otpada.

Električni i elektronički (EE) otpad čine odbačena električna i elektronička oprema i uređaji ovisni o električnoj energiji. Pravilnim odlaganjem EE otpada čuvamo naše zdravlje te omogućavamo iskorištavanje plemenitih metala i plastike potrebne za proizvodnju novih uređaja.

Žarulje možete predati u svakoj trgovini koja ih prodaje, neovisno o veličini.

Serviser je obavezan unutar svog poslovnog prostora besplatno preuzeti EE opremu za koju se utvrdi da popravak nije moguć ili je komercijalno neisplativ.

EE uređaji označeni su ovom oznakom.

Tekstilni otpad

Većina **tekstilnog otpada** potječe iz domaćinstava, no tekstilni otpad pojavljuje se i u procesima tvorničke proizvodnje vlakana i odjeće. Oboje imaju velik potencijal za ponovnu upotrebu ili recikliranje.

Recikliranje odjeće, obuće i ostalog tekstila jednostavnije je i dostupnije jer su spremnici za tekstil dostupni u trgovinama. Tekstilni otpad se sada može predati u svaku trgovinu tekstilom veću od **400 m²**.

Kako reciklirati tekstil?

Tekstil i obuća koja je upotrebljiva može se predati u centre za ponovnu uporabu

Ne odlažite u spremnik mokru i pljesnivu odjeću ili obuću.

1. korak
Odjeću, obuću i druge tekstilne predmete koji više nisu za korištenje potrebno je odvojiti za recikliranje, i staviti u plastičnu vreću te je zatvoriti.

2. korak
Tekstil je potrebno odložiti u za to predviđene spremnike na najbližem zelenom otoku ili predajte u reciklažno dvorište.

Centri za ponovnu upotrebu

Ponovna uporaba i mjere sprječavanja nastanka otpada nalaze se na prvom mjestu reda prvenstva gospodarenja otpadom.

Centri za ponovnu upotrebu su mjesta na kojima se predmeti koje je moguće ponovno uporabiti prikupljaju i pripremaju za daljnju distribuciju. U centrima za ponovnu uporabu prvenstveno će se prikupljati predmeti koji su u dobrom stanju očuvanosti te se čišćenjem i sitnim popravcima mogu efikasno pripremiti za daljnje korištenje, a s ciljem očuvanja njihove izvorne namjene.

Kako se obavlja prikupljanje predmeta u centrima za ponovnu uporabu?

Što je sve moguće ponovno uporabiti u centrima?

Tekstil, odjeća i obuća
Sve vrste tekstila, odjeće i obuće.

Namještaj
Ormari, kreveti, madraci, stolovi, stolice...

Roba široke potrošnje
Tanjuri, pribor za jelo i posuđe, knjige, igračke, sportska oprema, bicikli, dječja oprema, kolica, umjetnički i ukrasni predmeti...

Zašto ponovna uporaba?

Ponovna uporaba proizvoda ili otpada ima pozitivne učinke na okoliš (sprečava onečišćenje voda, tla i zraka), štedi sirovine i energiju.

Ponovnom uporabom **1 tone** tekstila štedi se **5053 kg CO₂**, a recikliranjem svega **259 kg CO₂**.

Sektor ponovne uporabe otvara nova radna mjesta i može predstavljati značajan udio u strategiji zapošljavanja unutar sektora gospodarenja otpadom.

Za najmlađe:

Naučimo svi odvajati

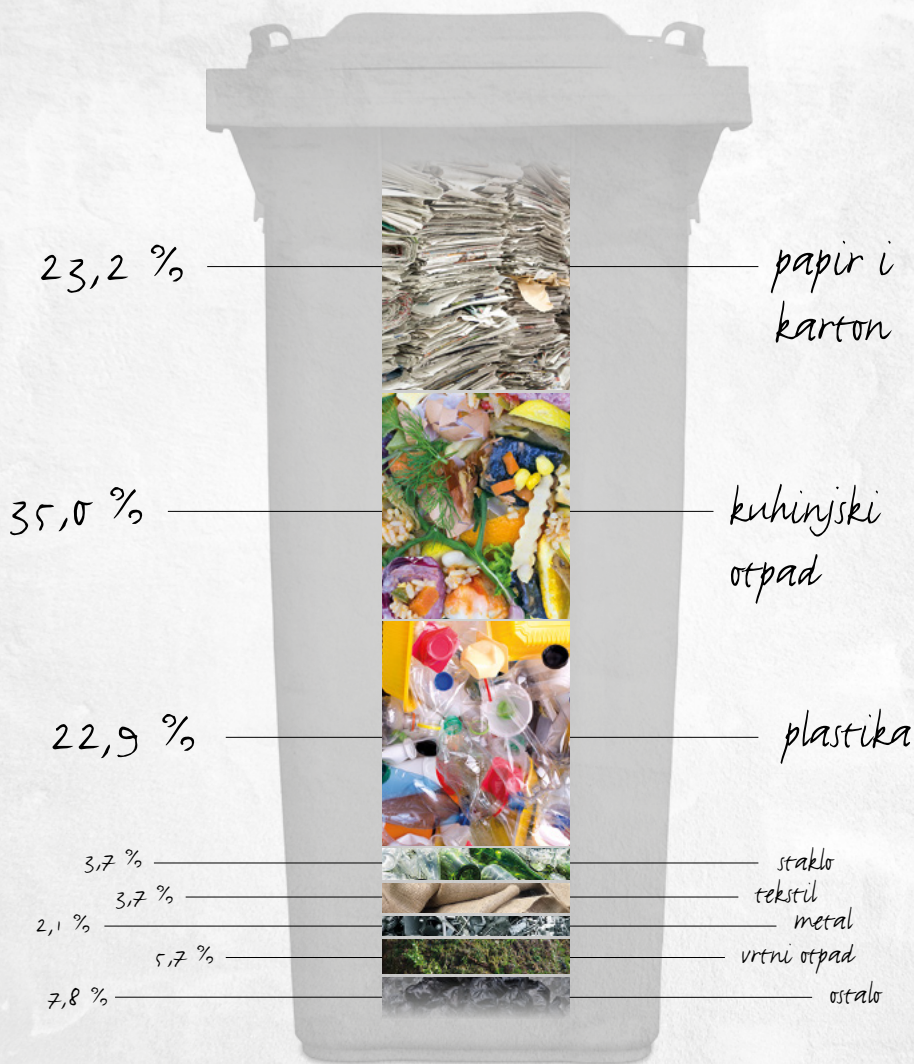
1. Raspitaj se kakvi su spremnici u tvom gradu i gdje se nalazi tebi najbliže reciklažno dvorište.

Najbliže reciklažno dvorište nalazi se u: .....

2. Povežite papir, plastiku, staklo i metal s pripadajućim spremnikom te ga obojite odgovarajućom bojom ili napišite o kojoj se vrsti otpada radi.

Ovako izgleda prosječna kanta za otpatke.
Promijenimo to!

Izvor: HAOP

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE
OKOLIŠA I ENERGETIKE

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I
ENERGETSKU UČINKOVITOST